

شناسه	مقررات	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۱/۰۸/۱۱
عنوان موضوع	ارائه پیشنهادات جهت اصلاح و بهبود دستور العمل‌ها/ بخشنامه های بانکی به منظور تسهیل امور سرمایه گذاری (از قبیل طرح های توجیهی، هزینه های کارشناسی، صورت های مالی حسابرسی شده، هزینه های بالای ترهین وثیقه و ...)		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی بیرجند		
شرح موضوع	<p>پیرو درخواست رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی موضوع بخشنامه ها و دستور العمل هایی که باعث طولانی شدن روند اخذ تسهیلات بانکی و تحمیل هزینه بر سرمایه گذاران می شود در دستور کار دبیرخانه شورای گفتگوی استان قرار گرفت براساس موارد مطروحه برخی از بانک ها (از جمله بانک کشاورزی) طرح های زیر ۲ میلیارد تومان را در بانک انجام و در کمتر از ۲۴ ساعت طرح نویسی و تأیید آن انجام و در ردیف پرداخت قرار می گیرد که این روند در سایر بانک ها طولانی و مستلزم تدوین طرح توسط شرکت های مربوطه است که علاوه بر اخذ هزینه های گزاف از سرمایه گذاران، به دلیل حجیم بودن طرح ها و زمان بر بودن فرایند تدوین، اکثراً منتهی به اتمام تسهیلات و یا پایان زمان پرداخت می گردد و از طرف دیگر با توجه به نرخ تورم و بالارفتن مبلغ تسهیلات، درصدهای تعلق گرفته به هزینه های کارشناسی طرح ها توسط بانک ها و هزینه های ترهین توسط دفاتر اسناد رسمی و اجرائیات ثبت مبالغ هنگفتی را به خود اختصاص می دهد. از سوی دیگر الزام بانک مرکزی به ارائه صورت های مالی حسابرسی شده توسط کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی برای تسهیلات بالای ۵۰ میلیارد ریال (این مبلغ از سال ۱۳۹۸ ثابت مانده و تغییری نکرده است) سرمایه گذاران به ویژه شرکت هایی که در ابتدای شروع فعالیت بوده و تاکنون عملیات و هزینه کردی نداشته اند (و از سوی سازمان مالیاتی نیز موظف به ارائه صورت مالی نمی باشند) را با مشکل مواجه نموده است و به دلیل اینکه مبلغ تسهیلات بالای ۵۰ میلیارد تومان می باشد باید صورت های مالی حسابرسی شده یا گزارش حسابرسی شده توسط حسابرسان مورد تأیید جامعه حسابرسان رسمی ایران در سامانه پردیس (سامانه تأیید صورتهای مالی) بارگزاری و پس از تأیید جامعه حسابرسان، استعلام بانک صورت می پذیرد که این فرایند زمان بر و با توجه به اینکه تسهیلات تکلیفی فرصتی یکی دوماهه دارد عملاً سرمایه گذار با اتمام تسهیلات یا زمان پرداخت مواجه می گردد.</p>		
ایرادات و مشکلات مطروحه	<ul style="list-style-type: none"> - هزینه های بالای طرح نویسی - زمانبر بودن طرح نویسی توسط شرکت های مربوطه (که عمدتاً خارج از استان می باشند) و طرح ها بسیار حجم و در فرایند چندماهه به طول می انجامد که نهایت متقاضی با اتمام تسهیلات یا زمان پرداخت مواجه می شود - معرفی کلیه متقاضیان توسط سازمان های ذی ربط به بانک عامل و عدم اهلیت سنجی و رعایت عدالت در پرداخت تسهیلات - الزام بانک مرکزی به ارائه صورت های مالی حسابرسی شده توسط کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که متقاضی بیش از پنج میلیارد تومان تسهیلات می باشند. (بخشنامه شماره ۹۸/۴۲۳۹۳۰ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۰۶) - هزینه بالای ترهین و ثائق - بالایبودن هزینه های کارشناسی طرح ها توسط بانک ها (بخشنامه ۲۵۰۲۲۲ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۰۷) 		
جمع بندی جلسه کارشناسی به تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۴	<p>شصت و دومین جلسه کمیته کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با موضوع "ارائه راهکارهای عملیاتی جهت اصلاح دستور العمل‌ها/ بخشنامه های بانکی محل سرمایه گذاری (از قبیل طرح های توجیهی، هزینه های کارشناسی، صورت های مالی حسابرسی شده، هزینه های بالای ترهین وثیقه و ...)" با حضور نمایندگان بخش های خصوصی، دولتی و بانک های استان در روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۴، درمحل سالن جلسات اتاق بازرگانی بیرجند برگزار گردید.</p> <p>محمد علی رضانی، رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی بیرجند گفت: از مدیران شعب بانک های استان و مجموعه استانداری درخواست داریم کمک کنند تا در جذب سرمایه به استان موفق عمل کنیم. رضانی افزود: یکی از مواردی که متأسفانه بیشتر سرمایه گذاران را با چالش مواجه کرده یا قادر به جذب تسهیلات سرمایه در گردش یا سایر تسهیلات نیستند، بحث طرح نویسی است. وی اضافه کرد: برخی بانک ها طرح های زیر ۲ میلیارد تومان را در بانک</p>		

می‌نویسند که مزیت آن این است در کمتر از ۲۴ ساعت طرح نوشته، تایید و در صف پرداخت قرار می‌گیرد اما طرح‌های بالای ۲ میلیارد تومان باید طی بازه ای زمانبر در اختیار طرح‌نویسان که عمدتاً خارج از استان هستند قرار گیرد. رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی بیرجند اظهار داشت: از طرفی طرح‌های بانک در قالب دو یا سه صفحه آماده می‌شود اما خارج از این مجموعه ۱۰۰ تا ۴۰۰ صفحه بوده و فرایند را چندین ماه به تاخیر می‌اندازد و در نهایت متقاضی با تمام تسهیلات یا زمان پرداخت مواجه می‌شود. وی تصریح کرد: درخواست داریم بحث طرح‌نویسی در حوزه صنعتی به بانک‌ها سپرده شود و این مهم از بانک مرکزی پیگیری شود زیرا باعث صرفه جویی در سرعت و هزینه سرمایه گذار می‌شود. رضانی در ادامه با اشاره به صورت‌های مالی حسابرسی شده، عنوان کرد: یک فعال اقتصادی از طرف سازمان امور مالیاتی مکلف است تکالیفی من جمله صورت‌های مالی حسابرسی شده ارائه نماید وی ادامه داد: بر اساس اعلام سازمان امور مالیاتی، افرادی که سرمایه ثبتی آنها بالای ۱۵ میلیارد تومان باشد یا سال مالی سرمایه فروش ناخالصی آنها به بالای هشت میلیارد تومان برسد مکلف به ارائه صورت‌های مالی هستند. رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی بیرجند عنوان کرد: این در حالیست که بر اساس مصوبه بانک مرکزی هر شخص حقیقی یا حقوقی که متقاضی بیش از پنج میلیارد تومان تسهیلات می‌باشد حتماً باید صورت مالی حسابرسی شده ارائه نماید. وی یادآور شد: این قانون باید اصلاح شود چون به ضرر سرمایه‌گذار است و زمانی که سازمان امور مالیاتی این مساله را حل کرده چرا باید بانک این مانع را جلوی راه سرمایه‌گذار قرار دهد. رضانی در ادامه با تاکید بر اینکه عدالت در پرداخت تسهیلات باید رعایت شود، گفت: در برخی موارد چهار تا پنج برابر سرمایه واحد تولیدی، سرمایه‌گذار تسهیلات دریافت کرده و از طرفی برخی سرمایه‌گذاران یک ریال دریافت نکرده‌اند. وی افزود: اکنون سیستم بانکی به هیچ عنوان به تولید به چشم خوش بینانه نگاه نمی‌کند چون بی اعتماد شده است به این دلیل که هر فردی ثبت نام کرده به بانک معرفی شده است و عواقب عدم پرداخت تسهیلات و معوقات به چشم تولیدکنندگان واقعی می‌رود. رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی بیرجند اظهار داشت: به بانک‌ها فشار نیاورید که تسهیلات را باید حتماً به فلان سرمایه‌گذار یا تولیدکننده پرداخت کند وی با اشاره به هزینه بالای ثبت ترهین وثایق در استان عنوان کرد: برای پنج میلیارد تومان تسهیلات سرمایه در گردش باید بیش از ۶۰ میلیون تومان در اختیار دفترخانه قرار گیرد یعنی ۱۰ درصد تسهیلات قبل از واریز به حساب مشتری، در دفترخانه هزینه می‌شود. رضانی یادآور شد: بر اساس اعلام بانک‌ها ۸۵ درصد منابع جذب شده از سوی بانک‌ها، تسهیلات پرداخت شده است که متأسفانه از این ۸۵ درصد ۹ درصد به بخش صنعت اختصاص داشته است و از این ۹ درصد ۴ تا ۴/۵ درصد به صنایع بزرگ که عمدتاً (خصوصی-دولتی) می‌باشند پرداخت شده و ۴/۵ تا ۵ درصد به صنایع کوچک و متوسط پرداخت شده است که این رقم در برابر ۴۰ درصد از تسهیلاتی که به بخش خدمات پرداخت شده است عدد ناچیزی می‌باشد. وی تاکید کرد: اگر قرار است در استان از بخش تولید حمایت شود و ارزش افزوده و اشتغال ایجاد گردد در زمینه پرداخت تسهیلات با توجه به اهلیت سنجی، بخش صنعت مورد توجه قرار بگیرد.

احمد پروین، عضو هیات مدیره خانه معدن، صنعت و تجارت استان هم گفت: مهلت اعتبار کارشناسی بانک‌ها خیلی پایین است، از طرفی تسهیلات برای کار در حال تاسیس پرداخت می‌شود. پروین افزود: سهم معادن از ۸۵ درصد پرداخت تسهیلات منابع بانکی در استان تنها ۱/۵ درصد است که واحدهای سیمان نیز در این حوزه قرار گرفته‌اند. وی بیان کرد: یکی از دلایل پایین بودن سهم معادن از تسهیلات بانکی موضوع وثایق است که علی‌رغم بخشنامه بانک مرکزی محل اجرا به عنوان وثیقه قبول نمی‌شود. عضو هیات مدیره خانه معدن استان اظهار داشت: معدن به عنوان

حوزه ای که بخشی از توسعه استان را به دوش می‌کشد و در اوضاع بد اقتصادی توانسته است اشتغال را حفظ کند. باید از تسهیلات بهره‌مند شود و برای رفع این چالش‌ها نیاز به کارها و نگاه کارشناسی داریم، به صورت آماری بانک‌ها باید اعلام کنند در حوزه معادن در طول سال چه میزان تسهیلات پرداخت کرده‌اند.

حسین زارعی، مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی خراسان جنوبی هم گفت: هر فردی که در منطقه ویژه سرمایه‌گذاری می‌کند برای دریافت تسهیلات نیاز به طرح توجیهی دارد که یکی از مباحثی که همیشه سرمایه‌گذاران دچار مشکل می‌شوند موضوع طرح‌نویسی و هزینه‌های بالای آن است. زارعی افزود: از بانک‌ها درخواست داریم چارچوبی برای طرح‌های سرمایه‌گذاری تعیین و در حد چند صفحه برای طرح‌های اقتصادی طرح‌نویسی انجام شود یا در همین میزان طرح‌ها را بپذیرند. زارعی از دیگر مشکلات این حوزه را آزاد شدن ۱۰ تا ۲۰ درصد تسهیلات اعلام کرد و افزود مابقی تسهیلات به مرور زمان پرداخت می‌شود که این موضوع سرمایه‌گذار را دچار مشکل و سرگردانی کرده است.

سید حسین خیریه، رئیس کمیسیون کشاورزی، صنایع غذایی و آب اتاق بازرگانی بیرجند هم گفت: با بحث آزادسازی ارز قیمت نهاده‌ها و مواد اولیه چند برابر شده است. خیریه افزود: برای دریافت وام معادل فروش سال قبل، تسهیلات پرداخت می‌شود در حالیکه امسال هزینه‌ها بسیار افزایش یافته و نمی‌توان بر این اساس تسهیلات دریافت کرد. وی با بیان اینکه برخی بانک‌ها در پرداخت تسهیلات بسیار کند عمل می‌کنند اظهار داشت: در زمینه وثایق سرمایه‌گذاران با مشکلاتی مواجه هستند که باید برای رفع این چالش‌ها، چاره‌اندیشی شود. رئیس کمیسیون کشاورزی، صنایع غذایی و آب اتاق بازرگانی بیرجند تصریح کرد: در برخی بانک‌ها مشکل سرمایه‌گذاران در سطح کارشناسی است که در پرداخت تسهیلات سبب تاخیر می‌شوند لذا دید کارشناسان باید نسبت به سرمایه‌گذاران و پرداخت تسهیلات به آنها تغییر کند.

محمود رضا یوسفی، مدیرعامل شرکت مهراس کویر گفت: تعدد بخشنامه‌ها را همیشه در بخش‌های دولتی داشته و داریم که همیشه آفت بوده است اما درخواست داریم بخشنامه‌های صادره شفاف و یکسان گردد و در نحوه اجرای بخشنامه‌ها و سایر موارد عدالت رعایت شود. یوسفی با بیان اینکه تفاسیر بانک‌ها از بخشنامه‌ها عمدتاً متفاوت است، افزود: در خصوص بخشنامه امهال مطالبات واحدهای تولیدی، برخی بانک‌ها هفت درصد را امهال کرده و برخی بانک‌ها ۲۰ درصد را دریافت و از سررسید کسر نکرده‌اند. وی بیان کرد: اگر بخشنامه یکی است چرا باید نحوه اجرای آن در بانک‌ها متفاوت باشد و سرمایه‌گذاران را دچار مشکل کند. مدیرعامل شرکت مهراس کویر اظهار داشت: برخی از دیدگاه‌های حاکم در سیستم‌های بانکی مشکل‌ساز است و گره‌هایی ایجاد می‌کنند که به این آسانی قابل باز شدن نیست. وی تصریح کرد: آمار و اطلاعاتی که از استان به مرکز ارسال می‌شود در آنجا خط مشی ایجاد می‌کند که دیدگاه خوبی از استان نیست، وقتی اطلاعات به درستی به مرکز ارسال نمی‌شود دست مرکز نیز برای حمایت از استان بسته می‌شود. یوسفی عنوان کرد: بسیاری از موضوعات در داخل استان قابل حل است اما در برخی بانک‌ها اراده‌ای برای انجام کار نیست، اگر مدیران بانک‌ها بخواهند شدنی است و در غیر اینصورت با پیگیری‌ها زیاد هم شدنی نیست.

احمد نیک کار، رئیس اداره صنایع اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان هم گفت: امسال تفاهم‌نامه‌ای بین وزرای محترم اقتصاد، صمت و رئیس کل محترم بانک مرکزی در خصوص پرداخت هزار و ۱۶۷ میلیارد تومان تسهیلات به بخش صنعت منعقد شده است. نیک کار افزود: از این میزان ۹۳۳ هزار میلیارد تومان در قالب سرمایه در گردش و ۲۳۴ هزار میلیارد تومان تسهیلات سرمایه ثابت تعیین شده است. وی با بیان اینکه سهم استان از تسهیلات همیشه

بین یک پنجاهم تا یک شصتم بوده است، اظهار داشت: در دو سال اخیر اکثر بانک‌ها تسهیلات را شناور می‌بینند که این مهم برای استان ما مزایای بهتری دارد. رئیس اداره صنایع اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان با تأکید بر اینکه در بند ششم تفاهمنامه مشترک وزارت صمت، وزارت اقتصاد و دارایی و بانک مرکزی، صورت حساب الکترونیک آمده که بسیار مورد اعتراض قرار گرفته است، عنوان کرد: سامانه جامع تجارت نزدیک دو سال است که فعال شده و تمام تراکنش‌های مالی و سایر موارد ثبت می‌شود. وی ادامه داد: در بند ۶ پیش‌بینی شده ۷۰ درصد تسهیلات بانک‌ها از طریق صورت حساب الکترونیک پرداخت شود لذا گردش مالی بنگاه‌ها را می‌توان در این سامانه رصد کرد.

علی رحیمی، مدیر امور سرمایه‌گذاری سازمان جهاد کشاورزی استان هم گفت: انجام یک طرح توجیهی پنج میلیارد تومانی در مجموع ۷۵.۵ میلیون تومان هزینه در پی دارد و با توجه به اینکه درآمدها تغییر نکرده این رقم بسیار بالا است. رحیمی افزود: در بحث صورت‌های مالی حسابرسی شده مشخصاً در بخش کشاورزی پیگیری‌هایی از طریق وزارتخانه انجام داده‌ایم، از استان‌های مختلف نیز این موضوع پیگیری شده است. وی بیان کرد: استناد شده بود نباید از طرح‌های پنج میلیارد تومانی کشاورزی صورت حساب مالی اخذ شود که در پاسخ، بانک مرکزی اعلام کرده بود موضوع افزایش سقف اخذ صورت‌های مالی در پرداخت تسهیلات در موارد بالای پنج میلیارد تومان در دست بررسی است و در صورت لزوم ابلاغ خواهد شد. مدیر امور سرمایه‌گذاری سازمان جهاد کشاورزی استان اظهار داشت: موضوع اصلی در خصوص بحث پروانه‌های تاسیس است که شخص حقیقی پروانه دریافت کرده و اکنون برای دریافت تسهیلات نیاز به صورت حساب مالی دارد. وی ادامه داد: این موضوع به هیچ وجه نمی‌تواند موضوعیت داشته باشد چون فرد قرار است تازه کار را شروع کند، این موضوع را در هیات مقررات زدایی و تسهیل مجوزهای کسب و کار نیز منعکس کرده‌ایم. رحیمی تصریح کرد: در خصوص طرح‌های توجیهی و هزینه‌های کارشناسی مواردی وجود دارد که در اختیار بانک نیز نبوده و باید از کانال‌های مختلف پیگیری شود. وی عنوان کرد: در بخش کشاورزی چون از استان‌های محروم هستیم در ارائه راهکارها باید کاهش درصدها در نظر گرفته شود. مدیر امور سرمایه‌گذاری سازمان جهاد کشاورزی استان در پایان تأکید نمود: اگر بانک‌ها بتوانند تعاملی این موضوع را پیگیری کرده و خلاصه طرح‌های توجیهی را از متقاضی بپذیرند تا متقاضی متحمل هزینه‌های بالا نشود کمک کننده خواهد بود. رحیمی یادآور شد: در زمینه پرداخت تسهیلات به ویژه تسهیلات تبصره ۱۸ تمام تلاش ما بر این است، یک ریال از سهمیه استان برگشت داده نشود، لذا نیاز است طرح‌ها فوری بررسی و به بانک معرفی و پرداخت شود. وی با اشاره به طرح احیای واحدهای راکد گفت: باید برای احیای واحدهای راکد و نیمه تعطیل به سرمایه‌گذاران کمک و از آنها در حوزه‌های مختلف حمایت شود.

محمد حسین صالحی، کارشناس بانک صادرات خراسان جنوبی گفت: ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده به معنای شفافیت است و باید به دنبال یک شرکت مشاور در این زمینه باشید تا اینکه به دنبال اصلاح یا حذف آن. صالحی افزود: برخی از تسهیلات در سطح کشور به بانک‌ها ابلاغ می‌شود اما هیچ متقاضی مراجعه نمی‌کند. وی بیان کرد: صورت مالی حسابرسی شده ابلاغیه بانک مرکزی است و ما در استان نمی‌توانیم در این زمینه دخالتی داشته باشیم.

در پایان فردین حیاتی، نماینده کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان گفت: بانکها برابر بخش نامه بانک مرکزی برای تسهیلات بالاتر از پنجاه میلیارد ریال و یا بنگاه‌های بیشتر از ۱۰۰ نفر نیروی کار ملزم به اخذ صورتهای مالی حسابرسی شده و برای مبالغ پایین تر ملزم به اخذ اظهار نامه مالیاتی منطبق بر صورتهای مالی می باشد، بنابراین

<p>چون بررسی، تجزیه و تحلیل و اتخاذ تصمیم در خصوص وضعیت مالی شرکت صرفاً از طریق کنترل صورتهای مالی امکان پذیر می باشد، علی ایحال امکان تقاضای افزایش مبلغ از پنجاه میلیارد ریال به فرضاً هشتاد میلیارد ریال فراهم می باشد که باید از طریق طرح موضوع و مکاتبه با اداره مقررات بانکی بانک مرکزی صورت پذیرد؛ در خصوص طرح توجیهی نیز چنانچه یک کف بررسی (مثلاً بیست میلیارد ریال) از طریق بانک مرکزی و یا ادارات مرکزی بانکها تعیین و به استانها ابلاغ گردد، قابلیت اجرا خواهد داشت؛ ولی اینکه بانک طرح را برای مشتری بنویسد امکان پذیر نبوده زیرا اصل مسئله که بررسی توجیه پذیر بودن یا نبودن طرح می باشد زیر سوال بوده و در اینصورت بررسی بی معنی خواهد بود. در خصوص کاهش هزینه کارشناسی طرح ها نیز علیرغم اینکه دستور العمل های بالادستی حاکم، حاکی از حرکت بانک ها به سمت کارمزد محوری می باشد، ولی امکان بازنگری از طریق مکاتبه با اداره ارزیابی و سلامت بانک مرکزی امکان پذیر و قابل پیگیری می باشد. در انتها نیز در خصوص طرح موضوع راجع به هزینه های بالای ترهین املاک که مربوط به درآمد دولت می باشد و از طریق دفاتر اسناد رسمی اخذ می گیرد، به نظر می رسد پیشنهاد تخصیص ضریب تعدیل برای هزینه وثایق بخش تولید، کشاورزی و ... برای استانهای محروم نظیر استان خراسان جنوبی به دستگاههای ذی‌مدخل و زیر مجموعه قوه قضائیه امکان پذیر و قابل پیگیری باشد.</p>	
<p>در پایان جلسه با توجه به موارد مطروحه در جلسه و به اتفاق آرا پیشنهادات ذیل جهت پیگیری در سطح ملی از طریق طرح در شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی به تصویب رسید:</p> <ul style="list-style-type: none"> - درخواست افزایش سقف ارائه صورت های مالی حسابرسی شده از ۵۰ میلیارد ریال به ۸۰ میلیارد ریال از طریق مکاتبه با اداره معاملات و مقررات بانکی، بانک مرکزی - درخواست تعیین کف بررسی مبلغ تسهیلات (۲۰ میلیارد ریال) جهت انجام طرح های توجیهی توسط بانک ها از سوی بانک مرکزی و یا ادارات مرکزی بانک ها و همچنین کمتر از این مبلغ صرفاً از طریق اعتبار سنجی توسط بانک ها انجام شود. (در طرح های ایجاد و توسعه ای) - درخواست کاهش هزینه های کارشناسی طرح توسط بانک ها، از ۱/۵ در هزار مبلغ تسهیلات به ۱ در هزار، از طریق اداره ارزیابی و سلامت بانک مرکزی - درخواست تخصیص ضریب تعدیل برای هزینه وثایق بخش تولید، کشاورزی و ... برای استانهای محروم نظیر استان خراسان جنوبی از سوی دستگاههای مربوطه و زیر مجموعه قوه قضائیه (نظیر دفاتر اسناد رسمی و اجرائیه ثبت) 	پیشنهادات
<ul style="list-style-type: none"> - بخشنامه شماره ۹۸/۴۲۳۹۳۰ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۰۶: اصلاح تبصره (۲) ذیل ماده (۱۷) فصل چهارم سیاست های پولی، اعتباری و نظارتی نظام بانکی کشور (مصوب دی ماه سال ۱۳۹۰) موضوع الزام بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی به اخذ صورت های مالی حسابرسی شده در پرداخت تسهیلات و ایجاد تعهدات - بخشنامه ۲۵۰۲۳۲ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۰۷: بخشنامه کارمزد خدمات بانکی ریالی و الکترونیکی (بند ۱۷-۸) - بخشنامه ۲۳۳۵۸۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۸: اصلاحیه کارمزد برخی از خدمات بانکی - ماده ۵۴ قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران - بخشنامه شماره ۹۹/۴۳۵۲ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۸: تعرفه حق التحریر دفاتر اسناد رسمی 	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه